

Årsager til forskel i indtjeningen i økologisk planteavl.

Ved: Claus Bech Jensen, sektionsleder og driftsøkonomikonsulent, Kolding Herreds Landbrugsforening

I Dansk Landbrugsrådgivning er der lavet mange analyser af økonomien i den konventionelle planteavl, og der er et stort datamateriale der beskriver spredningen i resultaterne og årsagerne til de store forskelle.

Indenfor økologisk planteavl findes der ikke de samme analyser og bl.a. på den baggrund har Kolding Herreds Landbrugsforening og Jysk Økologi lavet analyser af økonomien i planteavlen på en række økologiske bedrifter. Analyserne og besøgene på bedrifterne er gennemført i samarbejde mellem driftsøkonomikonsulenter og planteavlskonsulenter, hvor formålet også var, at resultaterne gerne skulle medføre ændret adfærd i arbejdet i marken.

Spredningen i resultaterne har vist sig at være mindst lige så store som hos de konventionelle kollegaer.

Konklusionerne er klare – gode resultater forklares ikke af bedre jord, større maskiner eller væsentlig forskel i afgrødesammensætningen. Den altafgørende forskel findes i driftsledelsen på den enkelte bedrift.

Det der også har vist sig er, at ingen er bedst på alle områder – det vil med andre ord sige, at alle kan blive dygtigere på et eller flere områder.

Det kan lyde ganske banalt, at man blot skal være lige så god som de bedste – men det store spørgsmål er – hvorvidt man er villig til at ændre sig.

Det vi har erfaret er, at en del har gjort sig tanker om, hvad de vil opnå med markbruget, men de har generelt ikke været bevidste om, hvad de tjente og slet ikke målt i forhold til andre. Handelsstrategi og maskinstrategi har ikke været noget der er ofret mange ressourcer på, og dette er en skam i lyset af, at det er to af de områder, hvor der for alvor er noget at hente. Høje maskinomkostninger er således langt fra ensbetydende med høj indtjening ligesom høje udbytter hurtigt kan ødelægges af for lave salgspriser.

Førend man kan skabe forandringer der kan skabe merværdi er man således nødt til at kende sit udgangspunkt – og når dette er på plads skal man sætte klare konkrete mål for relevante nøgletal, som der skal arbejdes med.

Vi har således i projektet arbejdet en del med afgrødestrategi og afgrødevalg, hvor der er stor forskel og her er det vigtigt med fagfolk på banen i forhold til sædskifteoptimering under hensyntagen til næringsstofforsyning og ukrudtsstrategi. Derudover har maskinstrategi og handelsstrategi fyldt meget ligesom mulighederne for alternativ indtjening på de enkelte bedrifter har været til diskussion.

Konklusionen har været klar næsten i alle tilfælde: Der er altid noget der kan gøres bedre, men hvis man ikke er forandringsvillig sker der ikke noget, men jeg oplever generelt, at økologiske landmænd er meget forandringsvillige og derfor bør indtjeningen i markbruget fremover være mere i højsædet end den har været tidligere.